

KVINDEN OG SAMFUNDET

Udgivet af



Dansk Kvindesamfund

Nr. 7.

Kontor: Nørregade 33, St.

5. April 1902.

Udgaar hveranden Lørdag.

18. Aarg.

Koster 50 Øre Kvartalet (+ 9 Øre i Postpenge i København.) Enkelte Numre 10 Øre.
(+ 11 Øre i — i Provinserne.)

Julie Laurberg,

Fotograf.

Hotel du Nord.

Indgang ad Porten.

Elevator.

MARY STEEN,

kongelig Hoffotograf,

Amagertorv 4, 3.

Ærede Læsere af K. & S.!

Frugt, Grøntsager, Vildt, slagtet Fjerkræ, ud-
mærket Fiskefars 60 Øre pr. Pd., hønkogte
Sager, alt i bedste Kvalitet, anbefales Dem fra

Sophie Jensen, Skovbogade 5.

Telefon 7015.

Varerne sendes overalt.

**LÆS
OVER
LANDET**
FOR FRISINDET KRISTENDOM.

Medarbejdere: Uffe Birkedal, Kristofer Jansen,
Anton M. Jensen, Sigurd Trier m. fl.
Bestilles hos Postvæsenet. Pris: 1 Kr. Kvart.
Ekspedition: Gothersgade 129, København K.

EMMY THULSTRUP.

Hjemmelavet Konfekt,
tilkendt eneste



Panoptikon V, 1ste Sal o. G.
Telefon 26543.

Marie Steffensens Skole

for Snitmønstertegning,
Tilskæring og Kjølesyning,
Zinnsage 2, 2. Sal.

Ældre Damer,

som ønsker lette Hætte paa en Form, som
ikke trykker Hovedet og dog sidder fast,
maa gøre deres Indkøb i Modemagasinet,
Frederiksberggade 24, 2. Sal.

Marie Skovgaard,
i 18 1/2 Aar hos Hofmodehandlerinde
Mdme. Hanne Davidsen.

Redaktøren træffes i sit Hjem,
Amalievej 9, sikkrest 5—7.

Redaktionssekretæren paa Bladets
Kontor hver Mandag 12—1.

Dronning Elisabeth.

(Ved S. Br.)



Elisabeth, Christian den andens
Dronning, blev kun 25 Aar.

I det korte Spand af Tid havde
hun gennemlevet saa modsatte Be-
givenheder, som at komme som den
tyske Kejser Maximilian den førstes
Sønnedatter for at krones til dansk
Dronning og at flakke om som en
landflygtig Konges Hustru — svigtet
af sin Broder, Europas mægtigste Re-
gent.

Men hele hendes Liv var saadant,
at det er den fulde Sandhed, naar en
af hendes Biografer siger:

*En elskeligere Dronning, mere prø-
vet i Korsets Skole, har Landet sjæl-
dent haft!*

Elisabeth fødtes 1501. Hendes
Fader, Ærkehertug Philip, døde, da
hun var fem Aar, og hendes Moder,
Johanne, Ferdinand den katolskes Datter,
var sindssyg. Som Regentinde
i Nederlandene sad hendes alvorlige,
verdenskloge Fæder, Margrethe, der
tog sig af hendes og hendes Søskendes
Opdragelse. Blandt Lærerne fandtes
den senere Pave Hadrian den sjette.
Opdragelsen har sikkert været baade
alvorlig og grundig at dømme efter de
to Personligheder, som ledede den, og
det Maal, som der maatte sættes for at
forberede Børnene til deres fremtidige
høje Stillinger.

Over Danmark, Norge og Sverige
regerede Christian den anden. Da han
var et Par og tredive Aar gammel,
indledede han Ægteskabsforhandlinger
med den tyske Kejser dels gennem sin
Morbroder, Kurfyrst Frederik den vise
af Sachsen — Luthers Beskytter —
og dels gennem et prægtigt udstyret
Gesandtskab med Mogens Gjø i Spidsen.

Kejser Maximilian var rede til at
tilsige Christian den anden sin Sønne-
datter. Det vilde være til Fordel for
Huset Østrig—Burgund, navnlig hel-
digt for Nederlandenes Handel; Kongen

regerede over tre store, gamle Konge-
riger, hvis Indbyggere ganske vist
„var lidt plumpe og raa“, men hun
vilde dog, det var han vis paa, komme
til at tilbringe sit Liv i Ære, Glæde og
Lykke. Saaledes udtalte han sig kort
efter Brylluppet til Regentinde Mar-
grethe, der ikke var helt tilfreds med
Partiet.

1514 fandt Brylluppet Sted i Brys-
sel, idet Mogens Gjø i Kongens Navn
blev viet til Prinsessen.

Søndag den 11. Juni, Kl. 9
om Morgenen red Mogens Gjø, de
danske Adelsmænd og deres Følge
samt nederlandske Herrer til Slottet i
et pragtfuldt Optog. De steg op ad
den store Trappe og Mogens Gjø,
Godske Ahlefeldt og Albert Jepsen stil-
lede sig under en Gyldenstykkets Balda-
kin. Prins Carl (senere Kejser Carl V)
førte nu sin Søster, den fjortenaarige
Elisabeth, fulgt af Regentinden og
Barnebrudens Søster, Frøken Eleonore,
ind under Baldakinen.

Af Bisper i højrode, guldbroderede
Kaaber forrettedes Vielsen, der endte
med gjaldende, festglad Trompetmusik,
og efterfulgtes af en højtidelig Brude-
messe foran et relikvieprydet Alter.
Under Jubelraab fra Folket og Klang
af Instrumenter skiltes Brud og Brud-
gommens Stedfortræder og det store,
prægtige Følge. Ud paa Eftermid-
dagen samledes man igen til en over-
daadig Fest, hvor unge Adelsmænd
bar Retterne frem, og Herolder og
Hofbetjente i store, brogede Skarer,
var til Stede.

Efter Turnering og Dans til langt
ud paa Natten fandt den sidste Cere-
moni Sted. Bruden lagdes paa den
vældige, pragtfulde Seng. De for-
nemste Herrer hentede Mogens Gjø,
som maatte hvile ved hendes Side,
før han atter af Hertuger og Riddere
førtes tilbage til Salen.

Isabella af Østrig var nu lovforme-
lig Christian den andens Hustru.

Men ingen af dem havde set hin-
anden.

Dog bar den unge Prinsesse paa
en stille Kærlighed til ham; hun havde
faaet et Portræt af ham, og Tanken
om hendes fremtidige Kald opfyldte
hende fuldt ud og nærrede den Kær-
lighed, som under alle Omskiftelser og
Ulykker holdt ud til hendes Død.

(Fortsættes.)

Lidt om vor Ungdom.

Hvad Fru Nørlund fremfører i sit
Foredrag ved Dansk Kvindesamfunds
Møde den 12te Marts, saaledes som
Foredraget er gengivet i dette Blads
Nr. 6, maa vække alvorlige Tanker
hos enhver Menneskeven. Omsorgen
for forbyrdske og vanrøgtede Børn,
der, som det vil erindres, var Fore-

dragets Genstand, er en saa vigtig
Samfundsopgave, at der ikke hverken
ad privat Vej eller gennem Lovgivning og
Administration kan gøres for meget
for at fremme den. At frelse Børn
og unge Mennesker fra sædelig og
moralisk Undergang er en saa naturlig
Sag, at man maatte antage, at her
blev intet forsømt. Desværre er det
anderledes.

Fru Nørlund dvæler i sit Foredrag
særlig ved de forsømte og vanrøgtede
Børn, men undlader dog heller ikke
at pege paa, hvilket stort Antal unge
Mennesker af begge Køn, der skejer
ud i den vanskelige Overgangstid mel-
lem den egentlige Barnealder og de
modnere Ungdomsaar. Hvad der
her i Foredraget antydes, vilde jeg
gerne udfylde med et Par Bemærk-
ninger.

Det forekommer mig, at vore Dages
politiske og sociale Reformatorer ikke
ret har faaet Øjnene op for, hvilke
Elementer det er, der danner Kærnen
i vor moderne, stedse voksende Ar-
bejderhær. Saasnart Ordet Arbejder-
hær nævnes, er man fra alle Sider
straks paa det rene med, at her kan
kun tænkes paa Medlemmer af de mo-
derne Organisationer, Fagforeningerne.
Fra liberal-radikal Side spekulerer man
paa, hvorledes man kan udnytte dem
i den politiske Kamp, medens de ægte
konservative ere nærvæd at besvime
af Forskrækkelse over den frygtelige
Socialisme, der løber af med Ung-
dommen. For en Gangs Skyld var
det maaske dog ikke af Vejen at gøre
opmærksom paa, at de nævnte Orga-
nisationer efterhaanden har draget til
sig Blomsten af Landets Ungdom,
og at disse Erobringer ustandselig
fortsættes og udvider deres Grænser
til alle Sider i de forskellige Sam-
fundslag, baade nedad og opad.

Dette er sket ved en ganske natu-
rlig Udvikling. Efterhaanden som Ma-
skin- og Stordrift i Form af Meje-
smaa-, Tærsker- og mange andre Maski-
ner samt ved Andelsmejerierne har bredt
sig i Jordbruget, har den arbejdende
Ungdom i Landsbyerne kun Valget
imellem enten at udvandre eller søge
Livsunderholdet paa de nye Arbejds-
felter, Tidsudviklingen har skabt. I
den sidste Snes Aar er der i vore
Købstæder, for en stor Del støttet ved
den paa Landet ledigblevne Arbejds-
kraft, opvokset en Industri, der har
givet mange Munde Brød og mange
Hænder Beskæftigelse. Overalt er der
oprettet saakaldte tekniske Skoler, hvis
Elevantal stedse vokser, og hvor der
hver Vinter undervises tusinder af
unge Haandværkere dels i de alminde-
lige Skolefag, dels i Tegning og Model-
lering. I de senere Aar er der ved
samme Skoler oprettet Afdelinger for
unge Piger, der forbereder sig for at faa
Pladser paa Tegnekontorer. Selvfølge-
lig er Haandværker- og Arbejderung-
dommen i Byerne smeltet sammen med
den fra Landet indvandrede. Ung-
dommen fra den bedrestillede Mellem-
klasse tager derimod hellere Prælimi-
næreksamen, for saa vidt man ikke
studerer eller søger de højere Fag-
skoler, hvad ogsaa gælder for mangan
Embedsmænds- og Gaardmandssøn.

Hele denne bedre og bedre opdragelse
og underviste Ungdom breder sig nu
paa alle Felter lige fre Statens Jern-
baner samt Post- og Telegrafvæsen til